

Resclosa i rec del molí de Castellet

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Al riu Llobregat, sector sud-oest del terme de Gaià
Emplaçament: Carretera de Prats de Lluçanès (BV-4401), km. 0,7
Alçada: 315

Coordenades:

Latitud: 41.9005
Longitud: 1.88683
UTM Est (X): 407666
UTM Nord (Y): 4639328

Classificació

Número de fitxa: 08090 - 99
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Obra civil
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle: XIII-XX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Resclosa precària, rec pràcticament perdut
Protecció: Inexistent
Accés: Díficil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08140A0010900900000IE
Fitxes associades:
[Molí del Castellet](#)
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 20/06/2018 - 02:00

Descripció

Resclosa i rastres imprecisos del rec del molí fariner de Castellet, d'origen medieval. La resclosa es troba 100 metres al nord del molí, vora el pont de Castellet per on transcorre la carretera BV-4401. En aquest punt el riu Llobregat no baixa gaire cabalós, ja que uns metres abans s'han desviat aigües cap al canal de la Fàbrica Forcada, situada a l'altra riba del riu. Uns metres al sud del pont es conserven rastres d'una petita resclosa feta amb pedres. Es tracta d'una resclosa de molt poca alçària i força precària. El rec del molí discorria per la zona de ribera molt a prop del riu, i pràcticament no se'n veuen els rastres enmig d'una vegetació espessa. Ja al molí, l'aigua entrava pel carcabà, situat a l'angle de ponent de l'edificació. En aquesta part la construcció és de pedra, probablement d'origen medieval. Al costat es conserva una mena de sot per on l'aigua era canalitzada, però no és visible ni el forat d'entrada del carcabà ni el tram final del rec.

Observacions:

A la llinda del portal: 1788

Informació i documentació facilitada per Joan Carxat Balagué

Història

Segons dades recopilades per Josep M. Badia, el Molí de Castellet ja apareix documentat amb aquesta mateixa denominació l'any 1254, quan l'abat del monestir de Sant Llorenç prop Bagà donà permís a R. Torrents per bastir un molí al mas Riera de Gaià, que es troba 200 m al nord. El molí formava part de la parròquia de Santa Maria de Gaià. El molí devia continuar funcionant en els segles posteriors, tot i que no en coneixem notícies documentals. Segons la inscripció del portal, l'any 1788 es devia ampliar, i l'edifici reflecteix que als segles XIX i XX hi hagué noves ampliacions. Segons el Registre de la Riquesa de 1883 el molí continuava sent propietat del mas Riera.

Pocs anys després, el 1897 la família Forcada va posar en funcionament la primera fàbrica tèxtil de Navàs, justament a la riba oposada del Llobregat. Per aquest motiu els promotors de la fàbrica Forcada van comprar el molí i els drets de la concessió d'aigües es van modificar, amb un repartiment entre un cabal major que anava destinat a la fàbrica i un volum inferior d'aigua que es destinava al molí. Els horts parcel·lats que hi ha al costat del molí eren per a directius i treballadors de la fàbrica. El molí va estar actiu fins ben entrat el segle XX. Els últims moliners van ser la família Bover Sellarés, i en coneixem força detalls gràcies al llibre "Gaià t'estimo". Procedien de Santa Creu de Joglars, del molí del Puig. El pare es deia Joaquim Bover Tarrés. Durant la Guerra Civil Joaquim va ser assassinat quan era a Barcelona, a les oficines centrals de la fàbrica Forcada. Va ser conduït junt amb altres homes al cementiri de Montcada, on els van matar. Aleshores el seu fill i hereu, Josep Bover Armengol, juntament amb la seva muller, va ser qui va tirar endavant el molí. En aquell temps hi van arribar a viure deu persones. En temps de guerra al molí s'hi feia farina per al pa i, més endavant, es va dedicar també a fer-ne per al bestiar, barrejant la farina i la pela. La farina la cobraven a 10 cèntims per quilo, i n'havien de donar la meitat a l'amo, ja que ells eren masovers. Aleshores els propietaris eren els de cal Rosset. Aquest era un lloc de pas de la gent que anava cap a Gaià, Pinós, Prats de Lluçanès i altres pobles, ja que al costat hi havia el pont, de manera que sovint la família dels moliners tenien gent que es quedava a dinar, per exemple capellans o la Guàrdia Civil. L'any 1945 s'havia inaugurat el pont per on travessava el camí que anava de Navàs cap a Gaià. El pont se'l va endur una riuada i ara no en queden rastres. Era un pont força baix i, quan hi havia riuades, quedava cobert per l'aigua del Llobregat.

Durant aquests temps al molí de Castellet van rebre coaccions d'alguna persona relacionada amb les farineres que volia fer-se amb tota la clientela de la contrada. Eren la mateixa gent que van instigar un atemptat que hi va haver al molí del Vilaró. Pel fet de no quedar tan aïllats, els del molí de Castellet no van

córrer tan mala sort. Tot i això, per aquest motiu s'havien vist obligats a moldre de nit. I també pel fet que no s'atrapaven la feina. D'altra banda, tot i que no era la seva intenció, Josep Bover Armengol es va veure més o menys obligat a ser alcalde de Gaià durant uns anys. Ja entrats a la dècada dels seixanta la família va veure clar que s'havien acabat els temps per a un molí tradicional i, l'any 1968, decidiren traslladar-se a Navàs, on van posar una petita botiga que encara regenten. El molí va passar a l'Agència Tributària i, en una subhasta pública, el 2011 fou adquirit per Hilatura Forcada S.A. Posteriorment fou adquirit per l'actual propietari, Joan Carxat Balagué, que el 2012 presentà un projecte per rehabilitar el molí i tornar-lo a posar en funcionament amb un enfocament d'energia renovable que inclou una proposta didàctica i de turisme rural.

Bibliografia

BADIA, Josep M; PARERA, Elisabeth i altres (2016). "Història", "Arquitectura", "Els molins", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 60, 61, 160-162.

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 14.

